

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Hallanoro, Henri Matias			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Ydinturvallisuusalan yhteistyön kehitys Suomen lähialueilla Neuvostoliiton hajoamisesta Baltian maiden EU-jäsenyyteen			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-05-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 103 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkin työssäni ydinturvallisuusalan yhteistyön kentän kehitystä Suomen lähialueilla. Tarkastelen tätä ydinturvallisuusyhteistyön kenttää erityisesti Suomen virallisen ydinturvallisuusalan lähialueyhteistyön näkökulmasta, mutta lisäksi tarkastelen myös muita tärkeitä kahden- ja monenkeskisiä ydinturvallisuusalan yhteistyön toimijoita Suomen lähialueilla. Suomen lisäksi muita lähialueilla kahdenvälisestä yhteistyötä harjoittavia maita ovat olleet mm. Yhdysvallat, Saksa, Ranska, Norja ja Ruotsi. Keskeisiä monenkeskisiä toimijoita ovat olleet mm. TACIS- ja PHARE-ohjelmien ja pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuusrahaston puitteissa toteutetut EU-hankkeet ja Euroopan Jälleenrakennus - ja kehityspankin (EBRD) rahoittamat hankkeet.</p> <p>Lähialueyhteistyön ja Suomen lähialueiden -käsitteiden käyttöni perustuu ennen kaikkea ulkoasiainministeriön tapaan määritellä ne. Tätä kautta tarkastelemikseni Suomen lähialueiksi rajautuu Luoteis-Venäjä ja Baltian maat. Alueella sijaitsee kolme useissa länsimaisissa turvallisuusselvityksissä riskialttiiksi havaittua voimaa, joissa tutkimusajanjaksonani oli käytössä yhteensä kymmenen reaktoria. Venäjän puolella sijaitsevat Leningradin alueen voimala Sosnovyi Bor sekä Kuolan ydinvoimala Polarnye Zori. Liettuassa puolestaan sijaitsee Ignalinan ydinvoimala. Muista Suomen lähialueiden ydinriskeistä puhuttaessa keskeisimmäksi muodostuvat Murmanskin alueen ydinjäteongelmakeskittymät Neuvostoliiton pohjoisen laivaston raunioilla Barentsinmeren rannalla.</p> <p>Pyrin erityisesti tekemään tärkeimmistä historiallisista tarkastelupisteistäni käsin vertailua siitä, miten kukin merkittävä poliittinen prosessi on vaikuttanut ydinturvallisuusalan yhteistyökentän kehitykseen Suomen lähialueilla. Tärkeimpiä näistä historiallisista tarkastelupisteistäni ovat Neuvostoliiton hajoaminen, Suomen ja Ruotsin EU-jäsenyys, EU:n pohjoisen ulottuvuuden politiikan muotoutuminen ja Baltian maiden EU-jäsenyys. Näistä pisteistä käsin teen vertailua ja pohdin, miten nämä tapahtumat ovat muuttaneet ydinturvallisuusalan yhteistyön kenttää Suomen lähialueilla. Tärkein oletukseni on ollut se, että kahdenväliseen yhteistyöhön alkutilanteessa vahvasti painottunut yhteistyökenttä Suomen lähialueilla on vähitellen muuttunut monenkeskiseen yhteistyöhön painottuneeksi. Uskon siis bilateriaalisuuden vähitellen väistyneen multilateraalisuuden tieltä Suomen lähialueiden ydinturvallisuusyhteistyössä. Tutkimustulokseni osoittavat, että näin on pitkälti käynytkin. Pyrin ennen kaikkea etsimään tekijöitä, jotka ovat tavalla tai toisella mullistaneet ja muuttaneet ydinturvallisuusyhteistyön toimijakenttää Suomen lähialueilla. Tärkeää on ollut pohtia, miksi yhteistyön painopiste on eri aikoina muuttunut, ja miten uudet yhteistyömuodot ovat milloinkin nousseet vanhoja haastamaan.</p> <p>Tutkimukseni näkökulma edellytti varsin monitahoisien lähdemateriaalin käyttöä. Toisaalta tarvitsin yleisesti lähialueyhteistyön organisoimiseen ja määrittämiseen liittyvää aineistoa, kuten ulkoasiainministeriön lähialueyhteistyöraportteja ja toimintastrategioita, mutta toisaalta erityisen tärkeää minulle oli ydinturvallisuusalan lähialueyhteistyötä koskeva aineisto. Ydinturvallisuusalan yhteistyön perustiedon keräämisessä Säteilyturvakeskus STUKin raportit ja toimintakertomukset ovat olleet erityisen tärkeitä. Alkuperäislähteinä keskeistä materiaalia tutkimukseni kannalta ovat olleet STUKin arkistosta löytyvät matkakertomukset ja STUKin tiedotusosaston lehtileikekokoelma. Olen tehnyt myös viisi haastattelua, jotka ovat olleet erityisen tärkeitä kokonaisuuden ymmärtämisen kannalta. Aiheeni ollessa ajallisesti varsin läheinen, myös internet-lähteet ovat olleet tärkeitä. Myös esimerkiksi neuvostoajan idänkaupan ja lähialueyhteistyön vertailussa erilaiset idänkaupan historiaan liittyvät lähteet ovat olleet tarpeellisia. Samalla tavalla esimerkiksi EU:n pohjoiseen ulottuvuuteen ja Suomen ulkopoliittikan 90-luvun kehitykseen liittyvä kirjallisuus on ollut tärkeää taustamateriaalia. Suomen ja Venäjän energiapolitiikkaa tarkastellessani ydinturvallisuusalan yhteistyökentän kehitykseen vaikuttavina tekijöinä, tarvitsin myös monenlaisia lähteitä.</p>			
<p>Avainsanat-Nyckelord-Keywords</p> <p>ydinturvallisuus lähialueyhteistyö kansainvälinen yhteistyö lähialueet - Suomi pohjoinen ulottuvuus ydinvoimalat säteilysuojelu säteilyturvallisuus radioaktiivinen säteily Baltia Venäjä</p>			

Neuvostoliitto

Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited

Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information